

Fundusze Europejskie
dla Rozwoju Społecznego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Warszawa, dnia 17 grudnia 2025 r.

OPINIA

Związku Rzemiosła Polskiego

dot. projektu Strategii Rozwoju Polski do 2035 r.

1. Przedmiot opinii – wprowadzenie.

Projektowana Strategia Rozwoju Polski do 2035 r. ma być kluczowym dokumentem strategicznym polskiego państwa, określającym cele i kierunki rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym. Ma ona zastąpić dotychczas obowiązującą Strategię na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.), przyjętą przez Radę Ministrów 14 lutego 2017 r., która była aktualizacją wcześniejszej średniookresowej strategii, tj. Strategii Rozwoju Kraju 2020.

Strategia stanowi uszczegółowienie najbliższej dekady wizji rozwoju Polski, która została określona w Koncepcji Rozwoju Kraju do 2050 r. przyjętej w dniu 25 lipca 2025 r. przez Radę Ministrów, w której określono wizję Polski jako państwa nowoczesnego, odpornego, neutralnego klimatycznie i solidarnego, które zapewnia wysoką jakość życia wszystkim mieszkańcom. Ma być też odpowiedzią na wydarzenia ostatnich lat takie jak: kryzys migracyjny, pandemia COVID-19 czy agresja Rosji na Ukrainę.

Strategia składa się z czterech części:

- 1) diagnostycznej – zawierającej najważniejsze wnioski z diagnozy sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej kraju;
- 2) kierunkowej – przedstawiającej opis czterech celów Strategii, które nawiązują do zarysowanej wyżej potrzeby budowy nowej równowagi;
- 3) wdrożeniowej – zawierającej opis siedemnastu priorytetów, których realizacja jest niezbędna dla osiągnięcia celów Strategii;
- 4) systemu realizacji Strategii – zawierającego charakterystykę narzędzi monitorowania jej realizacji w formie czteroletniego Planu działań i Rocznej Diagnozy Strategicznej, a także opis ram finansowych Strategii.

Strategia została sformułowana z udziałem poszczególnych Ministerstw, urzędników szczebla regionalnego oraz przedstawicieli różnych instytucji publicznych. Obecnie została przekazana do konsultacji publicznych, aby włączyć obywateli w proces decyzyjny oraz poznać ich potrzeby i opinie. Jej ostateczna forma ma zostać przedłożona Radzie Ministrów w IV kw. 2025 r.

Opinia powstała w ramach projektu, pt. „Monitorowanie prawa przez organizacje rzemiosła w zakresie zatrudnienia i umiejętności” współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus 2021-2027 w ramach Programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027 (nr umowy: FERS.04.03-IP.06-0001/24).

2. Istota proponowanych rozwiązań i ocena ich skutków.

Strategia określa trzy główne cele dla polityki rozwoju państwa w najbliższej dekadzie, tj.:

- 1) łagodzenie zmian demograficznych i adaptację do nich (cel demograficzny);
- 2) tworzenie warunków dla sprawiedliwej i konkurencyjnej gospodarki z poszanowaniem dla środowiska i klimatu (cel gospodarczy);
- 3) wzmocnienie bezpieczeństwa, odporności i sprawności państwa (cel bezpieczeństwa),

oraz zakłada realizację horyzontalnego celu, którym jest zrównoważony rozwój terytorialny oparty na policentrycznej sieci osadniczej.

W ramach celu demograficznego założono działania ukierunkowane na:

- łagodzenie skutków zmian demograficznych, ich spowalnianie oraz zapewnienie adaptowalności do zmian przez przystosowanie usług publicznych, infrastruktury i regulacje do nowych realiów.
- odwrócenie trendu spadku dzietności przez zwiększenie dostępności mieszkań i poprawę jakości zamieszkiwania, zwiększenie zasięgu opieki instytucjonalnej nad małymi dziećmi, zwiększenie stabilności dochodów młodych rodzin, zmniejszenie różnic edukacyjnych między płciami, zapewnienie lepszej opieki medycznej i psychologicznej oraz kształtowanie pozytywnego wizerunku rodzicielstwa w przestrzeni publicznej;
- stworzenie warunków do wyższej aktywności zawodowej przez wprowadzenie ułatwień dotyczących wejścia na rynek pracy i utrzymywania aktywności zawodowej oraz zmiany w działaniu urzędów pracy i nowe instrumenty ciągłego uczenia się osób dorosłych;
- rozwój wybranych usług publicznych poprzez propozycję systemowych zmian w ochronie zdrowia i opiece długoterminowej, a także upowszechnienie Centrów Usług Społecznych.

Cel gospodarczy zakłada:

- zmiany w kierunku gospodarki konkurującej innowacyjnością oraz jakością dóbr i usług o wysokiej wartości dodanej;
- zapewnienie rozwoju licznych dużych i szybko rosnących krajowych firm prywatnych oraz wzrostu wydatków na badania i rozwój, zarządzanie, marketing oraz logistykę;
- projektowanie publicznych zamówień tak, aby budować na nich polskie prywatne przedsiębiorstwa;
- tworzenie warunków dla szybkiego wzrostu firm przez kształtowanie kompetencji obywateli w systemie edukacji formalnej i pozaformalnej;

- budowę infrastruktury i hubów logistycznych w Europie, m.in.: Centralnego Portu Komunikacyjnego, infrastruktury portowej i terminali intermodalnych;
- tworzenie bazy naukowej przez system finansowania przedsięwzięć biznesowych i udrożnienie procesu transferu wiedzy między nauką a przedsiębiorstwami;
- prowadzenie polityki przemysłowej przez kształtowanie sektorów z uwzględnieniem poziomu jej technologicznego zaawansowania oraz celów;
- zapewnienie dostaw i stabilnych cen energii.

Dla bezpieczeństwa, odporności i sprawności państwa określono działania służące:

- wzmocnieniu zdolności do odstraszenia i obrony kraju poprzez: znaczące zakupy sprzętu wojskowego, modernizację i rozbudowę infrastruktury obronnej, zwiększenie potencjału polskiego przemysłu zbrojeniowego, reformę systemu kierowania i dowodzenia oraz doskonalenie kształcenia żołnierzy;
- budowę systemu ochrony ludności i obrony cywilnej, obejmującego system reagowania, system komunikacji, budowę infrastruktury ochronnej oraz edukację;
- przyciąganiu talentów, większe wykorzystanie danych i nowych technologii oraz wzmocnienie współpracy między administracją centralną, regionalną i lokalną.

Cel horyzontalny zakłada natomiast dekoncentrację i terytorialne zrównoważanie procesów rozwojowych, uwzględnienie potrzeb lokalnych społeczności oraz ograniczenie zjawiska wykluczenia transportowego.

Poza wymienionymi celami strategia zakłada 17 priorytetów oraz 88 kierunków działań służących realizacji celów.

W priorytetach określono kluczowe wyzwania, kierunki działań oraz wskaźniki. Zdefiniowano także obszary strategicznej interwencji państwa, dotyczące: Centralnego Portu Komunikacyjnego; elektrowni jądrowej i morskiej energetyki wiatrowej; transformacji energetycznej; odporności i rozwoju obszarów przy zewnętrznej granicy UE; wsparcia dla policentrycznej sieci miast i ich obszarów funkcjonalnych, a także wsparcia dla obszarów wiejskich wymagających większego włączenia w procesy rozwojowe. Można ocenić, że strategia prawidłowo identyfikuje szereg rozwojowych ograniczeń i wskazuje kierunki potrzebnych działań oraz zawiera dobrze zarysowane priorytety wraz z przedstawieniem spektrum możliwych działań.

W strategii zawarto ciekawą koncepcję Indywidualnych Kont Rozwojowych (bez przełożenia na zadania), dzięki której wsparcie szkoleniowe może być szerzej dostępne społeczeństwu i ograniczone dla osób potencjalnie nadużywających publicznego wsparcia szkoleniowego.

W projekcie można zauważyć brak pogłębionej analizy gospodarczych skutków realizowanej polityki klimatycznej z uwzględnieniem awizowanych zmian (ETS2, cele klimatyczne 2040 roku), a wielokrotnie powtarzane dążenie do obniżenia cen energii nie zostało poparte żadnym odwołaniem do ekonomicznego rachunku. Ponadto, istotny społeczny problem ubóstwa energetycznego, nie został w ogóle zauważony.

Pomysł na innowacyjność i konkurencyjność gospodarki jest powiązany z dużymi krajowymi firmami prywatnymi. Rozważenia wymaga, czy nie warto skorzystać z rozwiązań niemieckich, takich jak: - „hidden champions” - grupa ponad tysiąca średnich, zaawansowanych technologicznie firm zorientowanych na eksport, zdolnych do działania na niszowych rynkach. Ponadto, strategia nie zauważa potencjału rozwojowego gospodarki zawartego w firmach rzemieślniczych.

Pewne wątpliwości budzi realność niektórych zadań szczegółowych (przy poszczególnych priorytetach i w Zał. Nr 2). Uzasadnienia wymagałyby niektóre istotne zapisy, jak np. założenie, że intensyfikacja dekarbonizacji może przyspieszyć dynamikę PKB w Polsce (s.27).

W strategii przedstawiono model struktury funkcjonalno-przestrzennej kraju, który zakłada rozwój oparty na konkurencyjności gospodarczej, efektywnym wykorzystaniu potencjału regionów i zintegrowanym podejściu przestrzennym, przy czym przyjęty model rozwoju policentrycznego, koncentruje się na wspieraniu sieci 78 kluczowych miast o różnej wielkości i stosunkowo regularnym rozmieszczeniu w przestrzeni kraju. Model ten ma być oparty na bazie powiązań ekologicznych, transportowych i energetycznych.

W strategii założono kontynuowanie publicznego wsparcia za pomocą funduszy venture capital przy dopuszczeniu ich do inwestycji podwyższonego ryzyka oraz wykorzystaniu środków unijnych i krajowych z przeznaczeniem na akcelerację startupów oraz venture building. Proponujemy dodanie pogłębionej analizy dotyczącej utrzymującej się niskiej skłonności do inwestycji przedsiębiorstw w Polsce.

W strategii zawarto mechanizmy ewaluacji i rozliczalności publicznej. Zaplanowano prowadzenie corocznej diagnozy strategicznej obejmującej opis zmieniających się uwarunkowań oraz ocenę wdrażania, która będzie monitorowana przy pomocy określonych wskaźników.

W projekcie można zauważyć multiplikowanie funduszy, bowiem zapisano:

- Fundusz Wsparcia Technologii Krytycznych,
- Fundusz Transformacji Cyfrowej i Przyjaznej dla Środowiska,

Opinia powstała w ramach projektu, pt. „Monitorowanie prawa przez organizacje rzemiosła w zakresie zatrudnienia i umiejętności” współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus 2021-2027 w ramach Programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027 (nr umowy: FERS.04.03-IP.06-0001/24).

- Fundusz Bezpieczeństwa i Odporności,
- Fundusz Modernizacji Bezpieczeństwa Publicznego i Ochrony Ludności,
- utworzenie ośrodków oferujących wsparcie transformacji przedsiębiorstw w kierunku zrównoważonego rozwoju,

z których żaden nie odnosi się wprost do wsparcia mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw rzemieślniczych oraz wsparcia dualnego modelu kształcenia, który przyczynia się do sukcesów gospodarek krajów zachodnich.

Dla organizacji samorządu gospodarczego rzemiosła na szczególną uwagę zasługują:

Priorytet 1.4: Rynek pracy włączający różne grupy społeczne, w którym w ramach kierunkowych działań **nie przewidziano** roli organizacji rzemieślniczych i ich członków. W ramach poprawy działalności urzędów pracy nie znalazły się rozwiązania zmierzające do wzmocnienia współpracy urzędów z izbami rzemieślniczymi i cechami rzemiosł celem wykorzystania ich potencjału edukacyjnego. Izby rzemieślnicze i cechy rzemiosł powinny być silniej włączone w działania służące, zdobywaniu potrzebnych na rynku pracy kwalifikacji, realizację programów specjalnych i projektów rozwojowych dla poprawy wskaźników kształcenia dorosłych. Nie zaplanowano również wzmocnienia dualnego modelu kształcenia środkami nowego funduszu lub programów, które mogłyby pomóc w rozwoju przełomowych technologii i ich implementacji do zakładów rzemieślniczych oraz szkół branżowych. Środki nowego funduszu mogłyby również faktycznie przyczynić się do wsparcia zatrudnienia osób młodych, poprawy infrastruktury służącej zdobywaniu i podnoszeniu kwalifikacji oraz promocji dualnego modelu kształcenia.

Priorytet 2.1: Wysokie kompetencje obywateli – w określonych w nim kierunkach działań, np. „4. Stworzenie lepszych warunków do uczenia się przez całe życie i uczenia się dorosłych” i „6. Rozwój kształcenia zawodowego we współpracy z biznesem i przemysłem” mimo słusznych założeń takich jak:

- budowanie prestiżu szkół i placówek prowadzących kształcenie zawodowe;
- promowanie partnerstwa szkół z przedsiębiorstwami;
- doskonalenie szkolnictwa branżowego;
- rozwój poziomu 5. Polskiej Ramy Kwalifikacji;

nie zawarto wprost powiązania z organizacjami samorządu gospodarczego rzemiosła i źródeł finansowania tych kierunków.

Priorytet 2.3: Kształtowanie ekosystemu dla innowacji i wzrostu firm – w którym m.in. założono działania takie jak „Piaskownice regulacyjne dla testowania innowacyjnych

Opinia powstała w ramach projektu, pt. „Monitorowanie prawa przez organizacje rzemiosła w zakresie zatrudnienia i umiejętności” współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus 2021-2027 w ramach Programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027 (nr umowy: FERS.04.03-IP.06-0001/24).

rozwiązań” i „Większe otwarcie zamówień publicznych na MŚP”. Nie określono jednak programów wspierających inkubację firm lub zasad służących zapewnieniu patriotyzmu gospodarczego.

Priorytet 2.4: Aktywna polityka w obszarze przemysłu i nowych technologii – w priorytecie postawiono na nowe technologie. Postulujemy położenie większego nacisku na potrzebę równomiernego rozwoju i tworzenia warunków dla branż rzemieślniczych dostarczających podstawowe produkty i usługi niezbędne do życia.

W strategii założono podtrzymywanie znaczenia Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego jako forum współpracy na rzecz rozwoju samorządu terytorialnego oraz promowanie rokowań zbiorowych, które będą planowane. Nowe Plany Działania na Rzecz Wspierania Rokowań Zbiorowych będą ustalane i aktualizowane po konsultacjach, w drodze porozumienia lub na wniosek Rady Dialogu Społecznego.

Strategia wychodzi naprzeciw potrzebom określenia przewidywanych kierunków rozwoju społecznego i gospodarczego w Polsce i w jej otoczeniu, prawidłowo identyfikuje szereg rozwojowych ograniczeń i wskazuje kierunki potrzebnych działań. Dokument dobrze zarysowuje priorytety wraz z przedstawieniem spektrum możliwych działań. Na uwypuklenie zasługują kwestie przedsiębiorczości i sprawnie działających instytucji.

Strategia prezentuje kreatywne spojrzenie na rolę zamówień publicznych (stosowanie kryteriów promujących niskoemisyjność, cyrkularność, bezpieczeństwo i odporność), wprowadza ważny element analizy i planowania przestrzennego, wprowadza mechanizmy monitorowania wraz z mechanizmami ewaluacji realizacji założonych celów (Roczna Diagnoza Strategiczna, Czteroletni Plan działań) – szansa na społeczną ocenę dokonań.

W zakresie rozwijania kompetencji interesujące są w naszej ocenie koncepcje Indywidualnych Kont Rozwojowych oraz Branżowych Centrów Umiejętności.

3. Propozycje doskonalenia

- 1) Wartym rozważenia jest wzmocnienie roli Rzemiosła w tworzeniu PKB poprzez wyodrębnienie działalności rzemieślniczej w celu nr 2 i dookreślenie wskaźników rozwoju i rezultatów. Pomimo podkreślenia znaczenia rozwoju kształcenia zawodowego we współpracy z biznesem i przemysłem, w tym włączenia biznesu i przemysłu do tworzenia programów kształcenia formalnego, promowanie partnerstwa szkół

z przedsiębiorstwami dla rozwoju kształcenia w systemie dualnym i doskonalenia szkolnictwa branżowego, w strategii rola rzemiosła, została pominięta. Zasadnym byłoby wprowadzenie w Strategii rozdziału Rzemiosło, z przypisanymi narzędziami wsparcia, wskaźnikami rezultatów oraz źródłami finansowania.

- a) W rozdziale dedykowanym priorytetom i kierunkom działań rekomendujemy dodanie specjalnego kierunku działania: wzmocnienie organizacji rzemiosła jako lokalnych i regionalnych aktorów rozwoju gospodarczego. Proponujemy np.: wsparcie cechów i izb rzemieślniczych w zakresie digitalizacji usług, budowy sieci współpracy między rzemieślnikami, promocji rzemiosła lokalnego poza regionem.
 - b) Włączenie wskaźnika monitorującego: liczba organizacji rzemiosła objętych wsparciem, lub liczba członków cechów/izb rzemieślniczych, którzy skorzystali z programów modernizacji i cyfryzacji w perspektywie 2030/2035. Ułatwi to śledzenie efektów w obszarze rzemiosła.
 - c) W części dotyczącej spójności terytorialnej i polityki regionalnej należy zaznaczyć specyfikę rzemiosła w mniejszych miastach i na obszarach wiejskich – jako istotnego czynnika lokalnego rozwoju. Odpowiedni zapis mógłby brzmieć: „Wzmacnianie rzemiosła lokalnego w średnich i małych miastach jako elementu rozwoju policentrycznego kraju”.
- 2) Strategia (w wersji przekazanej do konsultacji) w niewystarczający sposób akcentuje znaczenie rzemiosła i małych przedsiębiorstw jako stabilizatora lokalnych rynków pracy, źródła kształcenia zawodowego oraz czynnika rozwoju gospodarczego miast średnich i mniejszych. Powinna uwzględniać uproszczenie procedur i stabilność prawa dla MŚP, rozwój mikroinnowacji, a także zapewnienie równych szans w dostępie do środków rozwojowych i edukacyjnych dla małych miejscowości. Warto wprowadzić zapisy o ulgach podatkowych i mikropożyczkach dla najmniejszych firm zatrudniających uczniów i inwestujących w rozwój. Strategia powinna także zapewnić wsparcie dla mikro i małych firm w zakresie cyfryzacji, nowoczesnych technologii i marketingu internetowego, aby umożliwić rzemiosłu uczestnictwo w transformacji technologicznej i gospodarczej. Zasadnym byłoby utrzymanie i rozwijanie programów takich jak „Polski

Inkubator Rzemiosła” po roku 2030, aby organizacje rzemiosła mogły kontynuować działania na rzecz kształcenia, promocji zawodów i wsparcia lokalnych społeczności.

- 3) Należy wzmocnić działania na rzecz rozwoju szkolnictwa zawodowego, promocji zawodów technicznych i branżowych oraz wsparcia dla pracodawców szkolących uczniów. Warto zwrócić uwagę na zagrożenie luką pokoleniową w zawodach rzemieślniczych i włączyć do Strategii program promocji zawodów branżowych, w tym działania informacyjne i konkursy dla młodzieży. W priorytetach i kierunkach działań należy wprost uwzględnić system dualny oraz rolę cechów i izb w procesie kształcenia zawodowego, przekwalifikowania dorosłych i rozwijania kompetencji technicznych.
- a) W obszarze edukacji zawodowej proponujemy dodanie kierunku działania: Rozwój systemu kształcenia dualnego w zawodach rzemieślniczych (połączenie kształcenia w szkole z praktyczną nauką zawodu u rzemieślnika). Cel: wzmocnienie powiązań między szkołami zawodowymi a przedsiębiorcami-rzemieślnikami.”
 - b) Uzupełnienie zapisu dotyczącego partnerstwa szkoła-warsztat rzemieślniczy: Wsparcie tworzenia partnerstw między szkołami branżowymi a przedsiębiorstwami rzemieślniczymi dla zapewnienia miejsc nauki zawodu i mentorstwa zawodowego dla uczniów.”
 - c) W ramach wskaźników monitorujących proponujemy: liczba uczniów objętych kształceniem dualnym w zawodach rzemieślniczych oraz liczba przedsiębiorców-rzemieślników współpracujących ze szkołami zawodowymi w ramach kształcenia dualnego w perspektywie 2030 i 2035.
- 4) W obszarze gospodarczym i innowacyjnym wskazane jest dodanie odniesienia do transferu technologii do sektora MŚP i rzemiosła, aby efekty transformacji technologicznej nie ograniczały się do dużych przedsiębiorstw. W projekcie strategii należałoby dodać szczegółowe odniesienia do roli i specyfiki rzemiosła jako integralnej części gospodarki narodowej, szczególnie w kontekście rozwoju lokalnych rynków pracy, kształcenia zawodowego oraz pielęgnowania tradycyjnych zawodów. Strategia nie wskazuje wprost roli samorządu gospodarczego rzemiosła jako partnera w realizacji polityk rozwojowych. Zasadne jest uwzględnienie izb rzemieślniczych i cechów jako

uczestników systemu wdrażania i monitorowania strategii na poziomie regionalnym i lokalnym, a także doprecyzowanie zapisów dotyczących wsparcia rzemiosła w ramach polityki rozwoju.

- 5) W ramach celu horyzontalnego postulujemy doprecyzowanie, że rozwój policentrycznej sieci miast ma obejmować wzmocnienie funkcji lokalnych ośrodków rzemieślniczych i miast subregionalnych jako miejsc kształcenia zawodowego, zatrudnienia i usług publicznych.
- 6) W części wdrożeniowej warto przewidzieć mechanizm konsultacyjny z organizacjami gospodarczymi i rzemieślniczymi przy opracowywaniu czteroletnich planów działań i rocznych diagnoz strategicznych, organizacji rzemiosła i przedsiębiorców-rzemieślników: zwiększy to efektywność wdrażania polityk wspierających MŚP, przyczyni się do bardziej sprawiedliwego i terytorialnie zrównoważonego rozwoju, umożliwi lepsze wykorzystanie potencjału tradycyjnych sektorów gospodarki w procesie transformacji cyfrowej i ekologicznej, będzie zgodne z założeniami krajowych i europejskich dokumentów strategicznych.
- 7) Dokument, mimo że podkreśla znaczenie ciągłości i spójności, całkowicie pomija odniesienie do poprzedzających dokumentów strategicznych:
 - Strategii Rozwoju Polski 2030 (zbieżna wiązka celów, szersza o cel: szybki i stabilny wzrost gospodarczy),
 - Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju (do 2020 i kierunkowo do 2030).
- 8) Strategia nie zawiera żadnych wniosków związanych z pandemią COVID-19 w zakresie wzmocnienia społecznej odporności i diagnozy dramatycznie niskiej skłonności do inwestycji w sektorze przedsiębiorstw, a później zmapowania roli inwestycji w perspektywie Strategii. Powyższe warto uzupełnić.
- 9) W projekcie można zauważyć asymetryczność postrzegania problemów środowiskowych. W rozdziale (Priorytet 2.6: Ochrona środowiska i adaptacja do zmian klimatu) dominują zagadnienia ochrony powietrza i energetyczne. Ochronie wody – niewielki fragment abstrahujący od nowych Dyrektyw UE – wodnej – w sprawie jakości

wody pitnej i ściekowej, narzucającej konieczność budowy i modernizacji ponad 1000 oczyszczalni ścieków w Polsce i wielomiliardowych kosztów z tym związanych. Nie ma też żadnych wskaźników docelowych. Jest za to zapowiedź „utworzenia ośrodków oferujących wsparcie transformacji przedsiębiorstw w kierunku zrównoważonego rozwoju” (s. 182).

- 10) Warto zauważyć konieczność zabezpieczenia sprawnego państwa, wyznaczenie ambitnych celów w tym obszarze i uczynienia wskaźnika skuteczności rządzenia miarą postępu w odniesieniu do priorytetu 3.5. Skutecznie działająca administracja.
- 11) Należy nadać wyższy priorytet zadaniom związanym z deregulacją. Postulujemy przyjęcie określonych miar deregulacji i jakości regulacji – stabilności prawa, wpływu na warunki prowadzenia biznesu, kondycję i rozwój sektora przedsiębiorstw. W dobie rozwoju informatyzacji i cyfryzacji oraz AI wciąż rozbudowujemy administrację – należałoby się zastanowić się nad jej wydajnością.

4. Podsumowanie

Strategia Rozwoju Polski do 2035 roku stanowi kompleksową podstawę dla zrównoważonego rozwoju państwa. Pozytywnie należy ocenić podejście oparte na myśleniu strategicznym, które zakłada uwzględnienie różnych wymiarów rozwoju – społecznego, gospodarczego, środowiskowego i technologicznego – co pozwala na całościowe i zrównoważone planowanie. Ważne jest, aby realizacja strategii przebiegała w sposób skuteczny i dobrze zarządzany, a także aby zasoby finansowe, ludzkie i infrastrukturalne były odpowiednio zabezpieczone, co zwiększa szanse na osiągnięcie wyznaczonych celów.

Niemniej, niektóre z zamierzonych w strategii celów mogą napotkać trudności w realizacji. Szczególnym wyzwaniem jest ograniczenie spadku dzietności, bowiem samo zapewnienie mieszkań młodym rodzinom nie wystarczy. Konieczne jest zapewnienie poprawy warunków życia, promowanie modelu rodziny wielodzietnej i zapewnienie ułatwień służących działalności gospodarczej i stabilności zatrudnienia.

Fundusze Europejskie
dla Rozwoju Społecznego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Dokument słusznie wskazuje na znaczenie rozwoju kompetencji zawodowych, jednak brak w nim konkretnych instrumentów.

Strategia wymaga doskonalenia i uwzględnienia roli samorządu gospodarczego rzemiosła oraz wprowadzenia instrumentów wspierających organizacje rzemieślnicze i dualny model kształcenia.

Jan Klimch

